

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОНДОВИЙ РИНОК

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань 07 Управління і адміністрування
(шифр та найменування галузі знань)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)

Освітньо-професійна програма
«Фінанси, банківська справа та страхування»
(назва однієї або декількох)

Форми навчання Денна, заочна

:

КИЇВ 2024

РОЗРОБНИК силябусу : к.с.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та обліку

(підпис) _____ Анатолий ПУТИНЦЕВ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів та обліку

Протокол № 1 від 29.08.2024

Завідувач кафедри
(підпис) _____ Анатолий ПУТИНЦЕВ

Гарант освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»: к.с.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та обліку

(підпис) _____ Анатолий ПУТИНЦЕВ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	ОК37 Фондовий ринок
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента ОПП
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	Четвертий рік, восьмий семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Кількість кредитів: 3 Загальна кількість годин: 90 Аудиторних годин - 32, з них: Лекційних – 18 годин Семінарські заняття -14 годин Самостійна робота – 58 години
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Іспит
6. Інформація про консультації	Відповідно до графіку навчального процесу
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Мала Світлана Іванівна, к.е.н., доцент Доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	моб. тел.: +380964181053, e-mail: mala.svitlana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Сучасне соціально-економічне становище України обумовлює необхідність формування науково обґрунтованих напрямів підвищення конкурентоспроможності. Динамічність економічних умов господарювання, зростання обсягів наукової і науково-технічної інформації створює передумови для підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних до самостійної творчої роботи, які б володіли компетенціями, необхідними для динамічних умов господарювання. Навчальна дисципліна "Фондовий ринок" передбачає надання знань із сутності та видів цінних паперів та фондового ринку, фінансово-

	<p>економічних відносин, що виникають на фондовому ринку у зв'язку з обігом цінних паперів.</p>
<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань стосовно основ функціонування та розвитку фондового ринку як підсистеми фінансових відносин господарства.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає вирішення таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення суті та значення фондового ринку у сфері економічних відносин; - розкриття взаємозв'язків між джерелами формування ресурсів фондового ринку та їх використанням у практиці господарювання; - обґрунтування схем обігу та запровадження інструментів - цінних паперів; - виявлення сутності фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів, форм випуску та існування, категорій та типів цінних паперів; - розкриття технологій і методів регулювання фондового ринку. <p>Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – процес функціонування фондового ринку.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є економічні та організаційно-правові відносини, що виникають у процесі функціонування ринку цінних паперів.</p> <p>У результаті вивчення навчальної</p>

дисципліни студент повинен знати:

- властивості цінних паперів, їх емітентів, інвесторів в цінні папери;
- структуру фондового ринку і суб'єктів фінансових відносин на ньому;
- принципи та основи організації обігу цінних паперів в сучасній ринковій економіці, а також їх похідних.

уміти:

- аналізувати фінансову інформацію щодо поточного стану емітентів, фінансових посередників на фондовому ринку, характеристик цінного паперу та динаміки ринків;
- оцінювати дохідність та ризик окремих цінних паперів та ринку в цілому.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

спеціальні компетентності:

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання:

РН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

РН 06. Застосовувати відповідні

	<p>економіко - математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>РН 08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.</p> <p>РН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>РН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>
Пререквізити	Фінансовий ринок
Постреквізити	Біржова діяльність
Формат проведення занять	Відповідно до розкладу

Навчальний контент

Теми	Розподіл годин				Результати навчання
	Разом	Л	СЕМ	САМ	
Фондовий ринок: сутність та етапи формування	10	2	–	8	<p>Знати: місце фондового ринку у системі фінансового забезпечення країни. Структура фондового ринку: емітенти цінних паперів, інвестори в цінні папери, фінансові посередники, інфраструктура фондового ринку. Роль фондового ринку в економіці.</p> <p>Фондовий ринок як економічний простір, на якому формуються відносини купівлі-продажу цінних паперів. Групування угод з цінними паперами, формування об'єктів фондового ринку та його суб'єктів ринку. Технологічний цикл укладення, виконання та підтримки угоди з цінним папером.</p> <p>Історія здійснення фондових операцій та випуску цінних паперів на території сучасної України. Цінні папери радянського періоду функціонування адміністративних механізмів господарювання. Етапи розбудови сучасної структури фондового ринку. Корпоратизація підприємств. Приватизація та акціонування як основні важелі створення середовища ринку цінних паперів.</p>
Класифікація й вартісна оцінка цінних паперів	11	2	2	7	<p>Знати: види цінних паперів, їх характеристика та специфічні особливості. Емітенти окремих видів цінних паперів. Характеристика казначейських зобов'язань та ощадних сертифікатів, сфера їх застосування.</p> <p>Види векселів та їх призначення. Особливості вексельного</p>

					обігу в Україні. Облігації в господарських операціях. Види акції та їх призначення.
Операції з цінними паперами	11	2	2	7	Знати: види операцій з цінними паперами. Угоди з цінними паперами як сектор фондових стратегій. Обмеження на здійснення угод з цінними паперами. Використання прав щодо цінного паперу. Організаційні умови отримання вигоди від прав по цінному паперу. Схемні рішення щодо організації обігу цінних паперів. Двохсторонні та багатосторонні угоди з цінними паперами. Особливості залучення до угод різних учасників фондового ринку.
Фондова біржа та її роль в обігу цінних паперів	11	2	2	7	Знати: фондова біржа як організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами. Історія створення бірж у західних країнах. Етапи створення біржової системи в Україні.
Інститути спільного інвестування та ризику фондового ринку	11	4	2	8	Знати: діяльність зі спільного інвестування в умовах модернізації економіки. Поняття інституту спільного інвестування та його цінних паперів. Роль спільних інвестицій в активізації господарства. Зарубіжний досвід спільного інвестування, доцільність його запровадження в умовах національного господарства.
Державне регулювання фондового ринку та саморегулювання	11	2	2	7	Знати: державне регулювання фондового ринку, причини його запровадження, головні принципи. Структура державних органів та інститутів з регулювання фондового ринку. Законодавство на фондовому ринку. Інструменти і методи регулювання: ліцензування, допуск на ринок, достатність власного капіталу, розкриття інформації, інші. Державне регулювання суб'єктів ринку цінних паперів, інститутів спільного інвестування, діяльності іноземних інвесторів. Саморегулювання на фондовому ринку. Структура саморегулюючої організації, її статутні завдання, методи впливу на суб'єктів ринкових відносин. Розгляд спорів на фондовому ринку,
Основи управління на ринку цінних паперів	11	2	2	7	Знати: Об'єкти та суб'єкти управління на фондовому ринку. Цінні папери як об'єкт управління. Відносини з цінних паперів як складові об'єкту управління. Технологічні прийоми здійснення управлінського впливу в операціях з цінним паперами. Особливості управління правами щодо цінних паперів. Адаптація вимог, проектування угод з цінними паперами.
Національний ринок цінних паперів у світовій фінансовій системі	11	2	2	7	Знати: тенденції розвитку національного та світового фондових ринків. Стандарти здійснення угод з цінними паперами. Цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках. Сек'ютеризація фондового ринку, її значення для господарського комплексу.
Усього годин:	90	18	14	58	

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Семінарські роботи із дисципліни «Фондовий ринок», які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) окремих робіт чи курсу загалом відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Під час складання заліку потрібно відповісти на поставлені запитання. Мобільні пристрої не дозволяється використовувати. При підготовці до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, пресрелізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до: Положення ТНУ імені В.І. Вернадського -

Робочої програми –

Порядку оцінювання –

Література

Основна

1. Черкасова С.В. Ринок цінних паперів і фондова біржа: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 168 с.
2. Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: Рішення НКЦПФР від 27.12.2012 № 1925.
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI.

4. Біржовий фондовий ринок в Україні: навч. посібник. Бурмака М. О., Бутенко Д. С., Долінський Л. Б. та ін. К.: АДС УМКЦентр, 2014. 412 с.
5. Фондовий ринок: підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К., 2016. 686 с. Поважний О. С.
6. Цінні папери і фондовий ринок : навч. посіб. / О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. Л. Свечкіна. 2-ге вид., виправл. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2012. 360 с.

Додаткова

1. Петухова О. М. Інвестування. навч. посіб. / О. М. Петухова. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 336 с.
2. Сохацька О., Фундаментальний та технічний аналіз цін товарних та фінансових ринків / Роговська-Іщук І., Вінницький С. К.: Кондор, 2012. 305 с.
3. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL : [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).

ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку : URL : [http://www. nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua)
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.